

УДК 636.2:636.23

В. Я. ДАНЬКІВ, кандидат сільськогосподарських наук

Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН

вул. Грушевського, 5, с. Оброшино Пустомитівського р-ну Львівської обл.,
81115, e-mail: inagrokarpat@gmail.com

ПРОДУКТИВНІ ЯКОСТІ СИМЕНТАЛІВ В УМОВАХ ПРИКАРПАТТЯ

Наведено результати вивчення молочної продуктивності корів симентальської породи в племрепродукторі „Літинське” залежно від віку та лінійної приналежності. Встановлено відмінності за рівнем надоїв між тваринами різних ліній.

Ключові слова: симентальська порода, чистопородне розведення, селекційне ядро, молочна продуктивність.

Вступ. Симентальська порода ВРХ на Прикарпатті перебуває на межі зникнення, що може призвести до збіднення вітчизняного генофонду і втрати цінних генів, які зумовлюють у тварин передгірських та гірських районів Карпат високу резистентність до захворювань, пристосованість до умов утримання, годівлі та клімату [3, 4].

Симентальська порода є унікальною. Місцеві тварини цієї породи відрізняються доброю відтворювальною здатністю та молочною й м'ясною продуктивністю, стійкістю до хвороб, характеризуються високим вмістом білка в молоці, добре пристосовані до місцевих природно-кліматичних і господарських умов [6]. Симентали, як зазначають Й. З. Сірацький (1992) та Д. Т. Вінничук (1994), характеризуються продуктивним довголіттям.

Тому основна мета селекційної роботи з породою на сучасному етапі – це зберегти генофонд, поліпшити та збільшити популяцію симентальської худоби Прикарпаття, яка ще залишилася, і на її основі створити високопродуктивні стада молочного й комбінованого напрямів продуктивності з використанням як власних, так і сименталів зарубіжної селекції [1, 7].

© Даньків В. Я., 2016

Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. 2016. Вип. 59.

Матеріали і методи. Дослідження проводили в базовому господарстві з розведення симентальської породи – племрепродукторі „Літинське” Дрогобицького району Львівської області.

Молочну продуктивність тварин оцінювали за 305 діб лактації методом контрольних надоїв, вміст жиру в молоці – методом Гербера [4].

Біометричну обробку даних проводили за методикою М. О. Плохінського з використанням програмного забезпечення Microsoft Excel.

Результати та обговорення. У племрепродукторі „Літинське” Дрогобицького району Львівської області проводиться чистопородне розведення ВРХ симентальської породи з оцінкою бугаїв-плідників за якістю нащадків для ефективного їх використання в селекційному процесі.

Для збереження генофонду симентальської породи і подальшої селекційно-племінної роботи з нею в господарстві „Літинське” відібрано 94 корови.

З метою поліпшення генеалогічної структури стада відібраних корів та телиць парувального віку осіменяли чистопородними елітними бугаями Імаго 9727, Віхтом 75771 німецької селекції та Обрієм 938 австрійської селекції. Продуктивність їх матерів наведено в табл. 1.

За даними оцінки молочної продуктивності, з 94 корів господарства „Літинське” 50 (53 %) мали надій більше 3500 кг молока (табл. 2). У стаді налічується 16 корів з продуктивністю більше 5000 кг молока.

Дані молочної продуктивності корів стада ТзОВ „Літинське” наведено в табл. 3. Найвищою молочною продуктивністю характеризуються корови з лінії Стрейфа (дочки бугая Обрія 938). Так, їх надій за першу лактацію становив 4258 кг молока. У корів інших порівнюваних ліній цей показник був меншим на 380 кг, або 8,9 % (лінія Редада, $P < 0,001$), 692 кг, або 16,3 % (лінія Хоррора, $P < 0,01$). Серед повновікових корів перевагу за надоєм спостерігали також у нащадків з лінії Стрейфа – 4756 кг, що було більше, ніж у ровесниць з лінії Редада та Хоррора відповідно на 619 та 583 кг при високій статистично вірогідній різниці ($P < 0,01$).

1. Характеристика бугаїв

Кличка та інв. номер бугая	Лінія	Продуктивність						Комплексний клас
		Мати батька			Мати батькового батька			
		надій, кг	% жиру	молочний жир, кг	надій, кг	% жиру	молочний жир, кг	
Обрій 938	Стрейфа	7341	4,2	308	7581	3,9	295	еліта рекорд
Віхт 75771	Хоррора	7963	3,9	314	5836	4,0	231	еліта рекорд
Імаго 9727	Редада	9460	3,8	359	6791	4,1	277	еліта рекорд

2. Молочна продуктивність і жива маса корів за останню закінчену лактацію (M ± m)

Лактація	Усього, голів	Надій, кг	Вміст жиру в молоці, %	Кількість молочного жиру, кг
У середньому щодо стада	80	4223 ± 78	3,80 ± 0,07	160 ± 7,2
I	5	3673 ± 45	3,72 ± 0,02	136 ± 6,7
II	9	4009 ± 32	3,80 ± 0,01	152 ± 5,0
III і ст.	66	4295 ± 114	3,90 ± 0,05	167 ± 3,2
Зокрема селекційне ядро	50	4326 ± 68	3,83 ± 0,06	164 ± 3,8
I	4	3706 ± 129	3,70 ± 0,04	137 ± 5,8
II	1	4087 ± 160	3,84 ± 0,06	155 ± 9,3
III і ст.	45	4387 ± 126	3,90 ± 0,02	171 ± 7,6

3. Молочна продуктивність підослідних корів ТзОВ „Літинське” у розрізі ліній та лактацій (M ± m)

Лінія	n	Надій, кг		Вміст жиру в молоці, %	
		M ± m	C _v , %	M ± m	C _v , %
I лактація					
Редада	241	3878 ± 150	19,4	3,66 ± 0,04	5,3
Стрейфа	57	4258 ± 137	16,1	3,68 ± 0,05	6,6
Хоррора	26	3566 ± 100	14,1	3,67 ± 0,03	5,0
II лактація					
Редада	235	3976 ± 127	16,1	3,68 ± 0,07	6,3
Стрейфа	56	4553 ± 224	24,6	3,67 ± 0,03	7,2
Хоррора	24	4020 ± 161	20,1	3,63 ± 0,03	6,2
III лактація					
Редада	228	4137 ± 155	19,1	3,70 ± 0,08	6,7
Стрейфа	56	4756 ± 255	26,8	3,70 ± 0,09	4,2
Хоррора	22	4173 ± 152	17,5	3,68 ± 0,04	5,4

Висновки. Встановлено, що надій корів симентальської породи залежить від їх лінійної належності. У ТзОВ „Літинське” за першу лактацію найбільший надій молока одержано від корів, які належать до лінії Стрейфа 120081,78 (4258 кг). У корів інших порівнюваних ліній цей показник був меншим на 380 кг, або 8,9 % (лінія Редада 711620016,77), 692 кг, або 16,3 % (лінія Хоррора 809706945,79).

Список використаної літератури

1. Братюк В. М. Пожиттєва продуктивність та причини вибуття корів-нащадків бугаїв різних ліній / В. М. Братюк // Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. – 2011. – Вип. 53, ч. II. – С. 130–134.
2. Эйсер Ф. Ф. Теория и практика племенного дела в скотоводстве / Ф. Ф. Эйсер. – К. : Урожай, 1981. – 185 с.
3. Колта М. М. Молочна продуктивність корів симентальської породи в умовах Прикарпаття / М. М. Колта, М. І. Полудіх // Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. – 2010. – Вип. 52, ч. II. – С. 152–157.
4. Кулешов П. Н. Теоретические работы по племенному животноводству / П. Н. Кулешов. – М. : Сельхозгиз, 1947. – 223 с.
5. Мовчан Т. Молочна продуктивність та її мінливість / Т. Мовчан // Тваринництво України. – 2007. – № 1. – С. 29–31.

6. Свердліков О. В. Ріст і розвиток телиць симентальської породи різної селекційної належності // Науковий вісник Львівської національної академії ветеринарної медицини імені С. З. Гжицького. – 2006. – Т. 8, № 2 (29), ч. 3. – С. 169–173.

7. Славов В. П. Селекція сьогодні і завтра / В. П. Славов, П. Д. Шуст // Розведення і генетика тварин. – 2009. – Вип. 43. – С. 301–310.

Отримано 21.03.2016

Рецензент – провідний науковий співробітник лабораторії дрібного тваринництва ІСГКР НААН, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник М. А. Петришин.